

Проаналізувавши дані таблиці, можемо зробити висновок, що в разі прийняття Законопроєкту № 2338 зростуть граничні межі зарахування підприємців до відповідних груп платників єдиного податку. Так, для першої і другої груп максимальний обсяг доходу збільшується у 3,33 раза, для третьої – у 2 рази, показники четвертої залишаються без змін. До того ж для першої групи з'являється нульова ставка щодо діяльності з надання побутових послуг населенню.

Таким чином, спостерігаємо значну диспропорцію в граничних межах, яка, насамперед, відіб'ється на умовах ведення бізнесу та забезпечить підвищення мотиваційного рівня для фізичних осіб – підприємців щодо переходу на спрощену систему оподаткування, обліку й звітності та справляння єдиного податку, що, у свою чергу, вплине на зниження податкового навантаження і виведе більшу частину ФОПів із тіньової економіки.

Тепер з'ясуємо, коли ж Проєкт ЗУ № 2338 ввійде в дію у разі ухвалення урядом. Так, відповідно до прикінцевих та перехідних положень Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року [4].

Звернемо увагу на те, що в разі прийняття законопроєкту реалізація його положень не вплине на показники Державного бюджету України [5].

Отже, можна зробити висновок, що єдиний податок є надійним інструментом ведення підприємницької діяльності, який, будучи основним елементом спрощеної системи оподаткування, не тільки забезпечує її ефективне функціонування, але й дає поштовх як для розвитку малого та середнього бізнесу, так і для економічного середовища всієї країни. А нові реєстраційні форми, затверджені Наказом Мінфіну № 308, оновили циркуляцію документообігу в питаннях сплати єдиного податку. Законопроєкт № 2338, у свою чергу, передбачає і розширення можливостей щодо переходу на спрощену систему оподаткування, лібералізуючи умови віднесення до тієї чи іншої групи платників єдиного податку, і покращення економічної ситуації в Україні, оскільки, намагаючись зменшити податкове навантаження, суб'єкти господарювання будуть переходити на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності і справляння єдиного податку, і тим самим даючи собі можливість подальшого процвітання для власного бізнесу, що позитивно вплине як на суспільний добробут населення, так і на економічний простір держави.

Список використаних джерел: 1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI (у редакції від 20.10.2019 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 2. Про затвердження форм заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, розрахунку доходу за попередній календарний рік, запиту про отримання витягу з реєстру платників єдиного податку та витягу з реєстру платників єдиного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2019 року № 308. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-19>. 3. Про затвердження форми свідоцтва платника єдиного податку та порядку видачі свідоцтва, форми та порядку подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування та форми розрахунку доходу за попередній календарний рік: Наказ Міністерства фінансів України від 20.12.2011 року № 1675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1536-11>. 4. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо заходів з детінізації обігу товарів і послуг» від 29.10.2019 року № 2338. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67220. 5. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо заходів з детінізації обігу товарів і послуг» від 29.10.2019 року № 2338. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67220.

УДК 336.221.4

А. В. Савич, студентка

Науковий керівник: **М. О. Нежива**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ключові слова: малий бізнес, підприємництво, податок, оподаткування, проблеми, перспективи.

Малий бізнес уже довгий період є домінуючим за чисельністю та обсягами виробництва у провідних країнах світу. Малі підприємства забезпечують гнучкість та стійкість економічної

системи, наближують її до потреб конкретних споживачів. Великою мірою підприємництво сприяє вирішенню питання стосовно зайнятості: завдяки ньому створюється дедалі більше нових робочих місць.

У сучасний економічний період, в умовах затяжної кризи малий бізнес є найбільш доцільним та ефективним засобом підтримки економіки. Саме з малим підприємництвом держава планує досягнути позитивних структурних змін в економіці, виходу з економічної кризи та створення умов для розширення сфери впровадження ринкових реформ. Враховуючи таку роль підприємництва держава намагається здійснювати всебічну їх підтримку.

Оскільки малий бізнес є одним із головних елементів підтримки та забезпечення економіки, доцільно буде навести конкретне його визначення. Існує низка його тлумачень, які мають певні відмінності, проте за суттю є майже однаковими. Якщо ж зібрати їх в одне визначення, то можна сказати, що малий бізнес – це самостійна, систематична господарська діяльність малих підприємств будь-якої форми власності та громадян-підприємців (фізичних осіб), яка проводиться на власний ризик з метою отримання прибутку [1]. Аналізуючи це визначення можна сказати, що суспільство є досить зацікавленим у цьому виді бізнесу, адже це найбільш оптимальний варіант отримання прибутку, навіть якщо людина не має необхідних знань та навичок у його введенні. Саме тому держава намагається зробити все необхідне для того, аби забезпечити безпечно та ефективно його функціонування.

Проте, незважаючи на кроки, які держава робить назустріч малому бізнесу, система оподаткування таких підприємств залишає бажати кращого. Попри те, зазначені в Податковому кодексі України принципи та засади формування, ця система все ще залишається непрозорою та недостатньо ефективною. Проблема полягає насамперед у нечіткій структурі оподаткування та в неінформованості суспільства з різними елементами оподаткування малого бізнесу.

Важливо зазначити, що на початковому етапі заснування власного бізнесу є певні труднощі, які стримують відкриття власної справи. Велика кількість тих, хто намагається відкрити власний бізнес, часто не мають достатньої кількості необхідної інформації, а саме про процес реєстрації нового підприємства, його розвитку та ведення. Також необхідно зазначити, що однією з головних проблем у процесі реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності в Україні є значні затрати часу, грошей та зусиль. Такі перепони можуть завадити відкриттю малого бізнесу, так як перелічені процеси є трудомісткими та місцями складними.

Однак, як зазначає Н. Бех [2], досвід початківців і підприємців, що вже діють, показав: 75 % їх на перше місце серед інших проблем ставлять дефіцит фінансів. Власних капіталів більшість не має, банківські кредити дають на 2-3 місяці з високою процентною ставкою, а інших доступних джерел фінансової підтримки малого бізнесу в Україні не існує.

Якщо ж говорити про проблеми оподаткування малого бізнесу, то тут необхідно зауважити, що недосконалість податкової системи створила сприятливі умови для переходу в тіньовий сектор економіки. Так, через високі відрахування до фонду заробітної плати, єдиного соціального внеску багато малих підприємств ведуть подвійну бухгалтерію. Більшість підприємств тією чи іншою мірою приховують свої доходи, щоб платити менший податок. Неефективне оподаткування розглядається як основна перешкода розвитку малого бізнесу [3].

Аналізуючи наведені проблеми, можна дійти висновку, що структура податкової системи є не зовсім зрозумілою для новостворених підприємств. Тому актуальність питання щодо створення зрозумілої системи оподаткування залишається як ніколи пріоритетним.

Враховуючи вищезазначене, можна навести декілька ефективних напрямків щодо покращення податкової системи та податкової політики в Україні. Для початку необхідно ввести диференційовану ставку податку на прибуток залежно від виду діяльності. Це буде сприяти нагромадженню інвестиційних ресурсів підприємницькими структурами [4]. Крім цього, не варто забувати про спрощену систему оподаткування. Незважаючи на всі недоліки та аргументи проти цієї системи, її ліквідація не буде ефективною, адже в такому випадку це збільшить ризик переходу в «тінь» значної кількості суб'єктів малого підприємництва, що, як наслідок, зменшить рівень розвитку малого бізнесу та знизить рівень податкового надходження від єдиного податку.

Також на сьогодні актуальною буде розробка механізму, який буде ґрунтуватись на принципі регресивного оподаткування галузей [4]. Це буде актуально для підприємств, які нарощують обсяги виробництва продукції, що має перспективи збуту на внутрішньому та зовнішньому ринках. За таких умов підприємства будуть самі зацікавлені в тому, щоб показувати оподатковану базу в повному обсязі, адже чим більша буде сума отриманого прибутку, тим менша ставка податку.

Одним із найбільш ефективних факторів розвитку малого бізнесу є підтримка новостворених малих підприємств. Для таких підприємств необхідно вводити систему податкових стимулів як у межах спрощеної системи, так і за її межами. Зокрема можна диференціювати ставку єдиного податку, створивши окремі значення для новостворених суб'єктів, наприклад, у вигляді податкових знижок, що дозволить новим підприємствам сплачувати не повну суму податку, а певний її відсоток.

Підсумовуючи вище сказане, можна зазначити, що для підвищення ефективності податкової системи в діяльності малих підприємств необхідна належна увага з боку держави. Зокрема необхідно розробити чітку та зрозумілу податкову політику, яка буде спрямована на стимулювання вітчизняного виробництва, споживчого попиту, а також посилення регулюючої та контролюючої функції держави щодо сплати податків. Якщо ж говорити про спрощену систему оподаткування, то потрібно сказати, що вона повинна мати такі умови, які б заохочували суб'єктів малого підприємництва на ведення «відкритого» та «безтіньового» бізнесу. Тобто вона повинна бути сформована таким способом, щоб було одночасне спрямування і на стимулювання розвитку малого бізнесу, і на наповнення місцевих та державного бюджетів.

Список використаних джерел: 1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. 2. Бех Н. Особливості розвитку та функціонування малого і середнього бізнесу в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2016. № 1(26). С. 16-18. 3. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. С. 60–62. 4. Гречко А. В. Дослідження впливу податкової політики на економічний розвиток України. *Ефективна економіка*. 2012. № 10. С. 10-15.

УДК 336.02

В.О. Стецюра, студент

Науковий керівник: **А. О. Нікітішин**, канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: податок, екологічний податок, надходження, бюджет, ставка податку, законопроект.

Щодня виробничі підприємства в процесі своєї діяльності отримують готову продукцію, а з нею і відходи, які потрібно в подальшому десь розміщувати. Оскільки екологічна ситуація в Україні та світі загалом дедалі погіршується, було вирішено створити так званий екологічний податок, який надасть можливість зменшити забруднюваність й отримувати компенсаційні кошти за здійснювані викиди у вигляді надходжень до бюджетів.

З 1 жовтня 1991 року був введений у дію Закон Української РСР «Про систему оподаткування», за яким екологічний податок належав до загальнореспубліканських податків та визначався як податок, який «сплачують усі підприємства, об'єднання і організації та громадяни, які завдають шкоди навколишньому природному середовищу та погіршують якість природних ресурсів» [1, с. 22].

Екологічний податок має різні назви в різних країнах світу, різні ставки й бази нарахування, проте його призначення однакове. Введення екологічного податку зумовлене потребою часткової компенсації негативного впливу на довкілля небезпечних факторів, що виникають у процесі діяльності суб'єктів господарювання. У зв'язку з тим, що такий вплив є об'єктивно неминучим, передбачено економічне стимулювання суб'єктів господарювання до скорочення забруднення навколишнього середовища [2].

У той час як країни Європи підвищують ставки екологічного податку й підтримують рівень надходжень на одному рівні, в Україні надходження від екологічного податку останні-